

Vojna nevarnost v Evropi. - Sprejem Miss Elder na Azorih

**TAJNE ZAROTE IN INTRIGE NA BALKANU VZNEMI-
JAJO EVROPO. — ITALIJO DOLŽE, DA JE NAJVEČ
KRIVA NEMIROV, KER BI RADA IZZVALA VOJNO.**

Dunaj, Avstrija. — Evropa je neprestano v nevarnosti, da bo izbruhnila nova vojna, ki bo, kakor prerokujejo, kratka, a strašno huda. Napetost je velika, kakor še nikoli ni bila, odkar se je končalo svetovno klanje. Liga narodov ne bo imela moči nove vojne preprečiti, če zdaj izbruhne.

Ni le Balkan v nevarnosti, temveč vsa Evropa. Nedavno je bil umorjen jugoslovanski general, zdaj pa v Čehoslovakiji albanski poslanik. Poročila, ki prihajajo iz Balkana, so vznemirljiva, kajti pravijo, da deluje tajna revolucionarna organizacija — za katero stoji Italija. Nekateri dunajski listi javno obsojajo italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, da je imel svojo roko vmes pri zadnjih zarotah na Balkanu. Lahko je mogoče, da tudi nima Italija čistih rok pri umoru albanskega poslanika v Pragi, ker je bil naklonjen Jugoslaviji.

Poleg dunajskih, tudi balkanski listi obdolžujejo le Italijo, kot tisto tajno silo, ki je za vsemi zarotami in intrigami, ker bi rada izvala vojno, od katere misli, da bo imela velike koristi.

Poleg Italije je tudi Madžarska, ki je nevarna miru v Evropi. Mirovna pogodba je priznala Romuniji Sedmograško, ki je del nekdanje Madžarske. Tam je večina romunska. Madžarski grofje pa so imeli tam velika posestva. Po pritratju so prišli pod Romunijo, a so proslili za madžarsko državljanstvo. Romunski parlament je kmalu po koncu vojne sklenil zakon, ki določa, da posameznik ne sme imeti več kot neko določeno množino zemlje. Vse, kar je čez mero, se mora proti neznatni odškodnini razdeliti med kmete. To zadovno so grofje izročili mednarodnemu razsodišču v Haagu. Zadeva je bila preložena na decembarsko zasedanje.

LETALSKA NESREČA; PET OSEB UBITIH.

San Antonio, Tex. — V soboto zvečer se je v bližini Stinson letališča pripetila letalska nesreča, katere žrtev je postal pet oseb — pilot Buel L. Clark, star 32 let, iz Houstona, njegova spremljevalka Mrs. Ed. Cavanaugh iz San Antonio ter njena osem mesecev stara hčerka, neki častniški poročalec in soprog od Mrs. Cavanaugh. Iz neznanega vzroka je letalo treščilo na zemljo, kakor trdijo očividci, ko je bilo okrog 200 čevljev visoko v zraku.

Lisbona, Portugalsko. — Tukajšnje mesto je bilo preplavljeno, kar so povzročili silni nali, kakršnih že več let ne pomnijo.

Pariz, Francija. — Rusija se je uklonila zahtevi francoske vlade in odpoklicala svojega poslanika, Rakovskija iz Pariza.

LETALSKA VESTI.

Francoska avijatika premagala vse ovire in srečno prispela v Brazilijo. — Ruth Elder in kapitan Haldeman na Azorskih otokih.

Pernambuco, Brazilija. — Dieudonne Costes in poročnik Joseph Le Brix, francoska avijatika, ki sta se dvignila v zrak v St. Louis, Senegal, Afrika, sta v soboto zjutraj pristala v Port Natal, severno od tukaj. Ko se je letalo — Nungesser-Coli spuščalo na zemljo, je velika množica domačinov naudušeno pozdravljala drzna francoska letalca. Prva so ju pozdravili guverner in številni vojaški dostojanstveniki.

Letala sta čez južni del Atlantika. Nista se ustavila na otoku Fernando de Noronha, temveč naravnost plula proti Port Natal, kamor sta srečno prispela. Radio aparat jima je izbornu služil.

Costes in Le Brix sta s tem poletom dosegla, kar je že več drugih letalcev pred njima poskušalo, a jim ni uspelo, namreč poleteti iz Afrike v Brazilijo. Francoska letalca sta za to pot rabila 21 ur in petnajst minut. Razdalja znaša 2000 milj, letala sta povprečno po 100 milj na uro.

Horta Fayal, Azorski otoki. — V soboto zjutraj je semkaj prispela ameriška avijatkinja Ruth Elder in njen pilot kapitan George Haldeman, katere je rešil holandski tanker Barendrecht, ko sta bila primorana spustiti se s svojim letalom, "American Girl" na morje. Kakor znano, nameravala sta poleteti iz New Yorka v Pariz, kar pa jima ni uspelo. Sprejem na otoku je bil veličasten, kateri se lahko primerja le sprejemom, kakršne so prirejali Lindberghu. Med množico, ki je pozdravljala ameriško letalko, je bila tudi avstrijska avijatkinja — Lilli Dillenz, katere namerava poleteti iz Evrope v Ameriko a še vedno čaka na ugodno vreme.

V SMRT NAMESTO NA PLES.

Indianapolis, Ind. — 16 oseb — enajst moških in pet žensk, je bilo ubitih; štiri osebe so bile težko ranjene, ko je v bližini mesta iz Muncie proti Indianapolisu vozeča interurbanska kava zavozila v truck, na katerem so bili nesrečneži, na poti na neko veselico. Ambulance in zdravniki so bili takoj na mestu nesreče in nudili pomoč ranjenecem. Voznik trucka je bil aretiran, izgovarja se, da ni slišal prihajajoče kare.

Washington, D. C. — Samuel S. Dalton, star 53 let, je tukaj umrl, ko je spal neprestano 87 ur.

Indianapolis, Ind. — Župana J. L. Duvall-a, ki je bil obdolžen korupcije, je sodišče obsodilo na 30 dni zapora in \$1000 denarne kazni.

NOVO JETNIŠKO POSLOPJE V MIAMI.

Težko bo jetnikom pobegniti iz nove okrajne ječe v Miami, katero nam predstavlja slika. Jetniške celice bodo v štirinajstem nadstropju in višje.

POLOŽAJ NA BOLGARSKO- JUGOSLOVANSKI MEJI.

Banditi napadajo mirne vaščane; ljudstvo živi v vednem strahu. — Komitaši so nameravali pognati v zrak jugoslovanski konzulat v Saloniku.

Beograd, Jugoslavija. — Dommer Kimball, domačin iz Atlanta, Ga., se je nahajal na avtomobilski turi s članom ameriškega poslanstva v Beogradu, Herman Rolandom. Nahajala sta se na jugoslovansko-bolgarski meji. Kimball pripoveduje, da ljudstvo ob meji živi v vednem strahu pred banditi, oizroma komitaši, ki vpadajo na jugoslovansko ozemlje iz Bolgarije. Največ trpe ljudje v krajih južno od Strumice, pa tudi preko grške meje do Salonika. Vedno se še pojavljajo komitaške čete v bližnjih gorah, ki nadlegujejo ljudstvo in ropajo. V obmejnih krajih, kjer patrolirajo vojaške čete, žive ljudje v takem strahu, da ko jedo v restavraciji, imajo poleg sebe na mizah revolverje, pripravljene za takojšnjo akcijo.

Mr. Kimball pravi, ko je bil v Saloniku, so nameravali komitaši z bombno pognati v zrak poslopje jugoslovanskega konzulata. Tudi naš avtomobil, tako pravi Kimball, so banditi napadli, a ko so spoznali, da smo Američani, nas niso nadlegovali. Ko smo se vozili po cesti pod hribom, so okoli nas frčale krogle komitašev. Makedonsko-bolgarski komitaši so v zvezi z Rusi, in sicer s tretjo internacionalo.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

NESREČA NA MORJU; 8 OSEB UTONILO.

Paris, ki je povzročil nesrečo, se ni brigal za nesrečneže, zadnji je poslal rešilni čoln na pomoč. — Kapitan 2 družino se je rešil.

New York, N. Y. — Ko je v soboto ob 1.30 zjutraj odplul veliki francoski parnik Paris, iz tukajšnjega pristanišča, je v bližini Robbins svetilnika zadel v norveški tovorni parnik Besseggen, ki je bil tamkaj zasidran. Dasi so v bližini se nahajajoči parniki takoj prihitali na pomoč, je kljub temu osem mož posadke tovornega parnika utonilo. Kapitan, Ludvig Hassel, ki se je s svojimi ljudmi v vednem strahu pred banditi, oizroma komitaši, ki vpadajo na jugoslovansko ozemlje iz Bolgarije. Največ trpe ljudje v krajih južno od Strumice, pa tudi preko grške meje do Salonika. Vedno se še pojavljajo komitaške čete v bližnjih gorah, ki nadlegujejo ljudstvo in ropajo. V obmejnih krajih, kjer patrolirajo vojaške čete, žive ljudje v takem strahu, da ko jedo v restavraciji, imajo poleg sebe na mizah revolverje, pripravljene za takojšnjo akcijo.

EXPLOZIJA V HARTFORDU; SEDEM OSEB RANJENIH.

Hartford, Ill. — Pri White Star Refining kompaniji je nastala eksplozija olja, nakar je izbruhnil ogenj, ki je kompanijo povzročil okrog \$50,000 škodo in sedem delavcev je zadobilo hude opekline.

Ossining, N. Y. — Mrs. Ruth Snyder, obsojena na smrt z Judd Grayam, radi umora njenega soproga, je v jetnišnici zbolela.

KRIŽEM SVETA.

Springfield, Ill. — Državni zastopnik J. B. Miller iz Kankakee, je začel gibanje, da bi se guvernerja Smalla odstranilo iz urada, predno poteče njegov termin. Miller je neizprosno nasprotnik guvernerja.

Birmingham, Ala. — Dr. F. F. Blair, bivši državni zdravnik, in Mrs. Blair, sta bila najdena ustreljena v svoji hiši, ki je bila v plamenu. Gasilci so našli trupli, ko so gasili ogenj. Podrobnosti niso znane.

Omaha, Neb. — Eden izmed aretiranih sleparjev, ki so prodajali zemljišča v srednjem zapadu, katerih niso imeli, in osleparili ljudi za okrog \$1,000,000, je priznal obdolžitev.

Berlin, Nemčija. — J. P. Morgan je kupil v Berlinu od nekega starinarja, ki je zbiral vsakovrstne stare ure, izdelke, kakršnih se težko dobi, za \$1,750,000. Pošiljatev sta spremljala iz Hamburga v Ameriko dva detektiva.

Moskva, Rusija. — Štiriinštirideset komunistov je bilo izobčenih iz stranke, obdolženi so bili, da so nadaljevali z uporniško propagando proti centralnemu komiteju, započeto po Trockiju.

UMOR ALBANSKEGA POSLANIKA V PRAGI.

Praga, Čehoslovakija. — V petek zvečer je sedemnajstletni dijak, albanski državljani, z imenom Alxibadias Bebi, v neki praški kavarni z revolverjem ustrelil albanskega poslanika za Čehoslovakijo, bej Zena, ki je bil svak Ahmed Zogu-ja, albanskega predsednika. Zena je umrl med potjo v bolnišnico v ambulanci. Napadalec so takoj prijeli in zaprli. Izpovedal je, da je poslanika zato ustrelil, ker je bil sovražnik albanskemu ljudstvu.

Ozadje umora še ni znano, ni pa izključeno, da bi ne bilo politično. To se lahko sklepa iz dejstva, ker je bil bej Zena prijatelj Jugoslovancov, in je največ pripomogel, da se je spor, ki je nedavno nastal med Albanijo in Jugoslavijo, mirnim potom poravnal. To je bilo meseca junija, ko je bil še on poslanik v Jugoslavijo. Ustreljen je bil na predvečer, ko je imel predložiti svoje poverljive listine čehoslovanskemu predsedniku Masaryku.

ITALIJA PODPIRA BOLGAR- SKE KOMITAŠE.

Beograd, Jugoslavija. — Preiskava, ki jo vodijo jugoslovanske oblasti v zadevi atentatov bolgarskih komitašev, je dognala, da podpira to akcijo Italija. Izgleda, da je hotela Italija povzročiti nereda in preprečiti dobre odnose med Jugoslavijo in Bolgarijo, zlasti še, ker se je v zadnjem času na obeh straneh pojavila dobra volja za čim tesnejše zblizanje. Ugotovljeno je, da financira Italija časopisje makedonskih emigrantov v Švici.

Iz Jugoslavije.

NAJETA TOLPA JE NAPADLA V LJUBLJANI MIRNE MANIFESTANTE. HOTELI SO RAZBITI STEKLA NA HOTELU UNIONU. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Ostanki Orjune rogovilijo.

Po krasno uspelem shodu SLS v Ljubljani, 30. sept., je spremlila tisočglava množica voditelja slovenskega naroda od "Uniona" na Marijin trg. Tam so manifestanti zapeli, predno je dr. Korošec stopil na tramvaj, himno "Hej Slovani" in "Naprej zastava Slave". Razšli so se potem na razne strani. Nekateri so manifestirali, nič hudega sluteč, skozi Zvezdo, v katere bližini so zborovali v demokratsko prisvojevalni kazini — "napredni" demokratje. Naenkrat se privali iz kazine tropa najetih fantičev-nevolivcev in izzove z nesramnim izzivanjem in dejanskimi napadi pretep. Manifestanti so se mirno umaknili, a najeta tolpa je divjala naprej in ogrožala posamezne pasante. Na boj nepripravljeni mirni izprehajalci so se naenkrat nahajali v največji nevarnosti.

Najeta druhal je besnela dalje proti "Unionu". Tam je hotel udreti v notranjost hotela kar pa se ji ni posrečilo. Razni hujski so mladoletne fante navduševali za naskok. Nekateri so pošiljali, naj gredo po opeko, ki leži v bližini, da razbijajo stekla na "Unionu". Res so nekateri vlačili opeko, da napadejo. V kričanju se je odlikoval neki železniški uradnik Plemelč. Tudi znani gospod Gregorka z železnice se je odlikoval z zemljanjem: "Glejte klerikalne svinje," kakor da bi naši napadali, ne pa "kulturalni" esdeesarji. Bili so tudi nekateri drugi znani obrazli. Policija je postopala s pretepači in kričači zelo milo, tako da se je izkazala skoro za prekulturno za te nekulturne. Policija je končno iztisnila razgrajaje izpred "Uniona".

Smrtna kosa.

Umrila je 28. m. m. gdč. Josipina Radovan po dolgi bolezni, hčerka poštnega zvičnika v pok. v Novem mestu. — Dne 27. sept. je umrl v deželni bolnišnici v Ljubljani Valentin Erbežnik iz Novega mesta, poznan pod imenom Tine. — Umrila je v Ljubljani na Starem trgu štev. 5 po daljši bolezni damska šivilja Ivanka Slivar, sestra podobarja in rezbarja g. Albina Slivarja.

Strašen vihar po Slovenskem Stajerskem.

Od nedelje, 25. sept. na ponedeljek je bil po Stajerskem strašen vihar, ki je povzročil velikansko škodo. Vihar je divjal najbolj od Maribora preko Dravskega polja, Slovenskih in Haloških goric. Po Dravski dolini je bil grozovit nali, da je Drava izredno visoko narastala. Nad Mariborom je bila nevihta z viharjem in gromom. Krog desetih zvečer je bil nali, da je teklo po vseh ulicah v potokih. — Hujše je še divjal vihar nad Ptujskim poljem, kjer je odkrival strehe, podiral drevesa, pri čemer je bila posebno prizadeta vas Spuhlja.

pri Ptuj, nad katero se je zavrtel zračni vrtnec. Med ljudstvom je vsled silnega viharja nastala velika razburjenost, kateri se je pridružil strah za vinograde, ko je začela padati debela in gosta toča. — Nad Haloškimi goricami je toča opravila v nedeljo zvečer vso trgatve, ker je zbila skoro vse grozdje, da so ga šli ljudje pozneje samo še pobirat. Ljudstvo, ki živi v teh krajih skoro izključno samo od vinskega pridelka, je v velikih skrbih za najnujnejše življenjske potrebine, hrano in obleko, ker si zdaj tega ne bo moglo nabaviti. — Pri Sv. Bolkenku pri Središču je nastal v tem viharju nenadoma strašen požar, ali od strele ali po drugem nesrečnem slučaju. Hiša in vsa gospodarska poslopja posestnika Mlinarica so bila nenadoma v plamenu. Z največjo težavo so rešili ljudje golo življenje ter svojo živino. Vse drugo je uničeno. Od vseh strani so sicer prihitali ljudje gasiti, ali nihče ni mogel blizu, ker je vihar metal plamene kar po tleh. Ker je bil posestnik bolj malo zavarovan, za pridelke, ki jih je imel že spravljene, seveda nič, je zelo hudo udarjen ter potreben obče podpore.

Smrtna kosa.

V Hrastniku je po kratki bolezni umrl g. Jošt Alfonz, pekovski mojster. Bil je zelo stremljiv obrtnik. — V Mariboru je umrl v starosti 56 let poslovodja trdke Macun g. Rajmund Lanjšič. — Umril je tudi v Mariboru v visoki starosti 87 let zasebni uradnik pri tvrdki Suppanz g. Ludvik Maister.

Vlomi na dežel.

V Šaleku pri Velenju je bilo vlomljeno v gostilno Franca Verdena in odnešeno 520 Din gotovine in za 130 Din cigaret. — V Turnišču sta bila izvršena dva vloma v hiši Ivana Nemeta in Ane Horvatove. Vlomilci so odnesli za približno 2000 Din raznih živil in obleke.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.
Vse denarna pošiljstva bo v starem kraju hitro, ganeljivo in brez obdobja izplačana, ako se pošiljstva ne bodo izplačala, ozir. lire samo včasem pošiljati po teh le cenah:

500 Din	\$ 9.40
1,000 Din	18.50
2,500 Din	46.25
5,000 Din	92.00
10,000 Din	182.00

100 Lir \$ 6.20
200 Lir \$12.10
500 Lir \$29.25
1000 Lir \$57.50
Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračena. Zasad poslatnosti čim je nemogoče vsaj pri osem določaviti. Merodajna ne sme davka, je denar sprejemna. Malozna se izvršujejo po post ali pa brezjavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.
Plaša in pošiljke naslovite na:
ZAKRAJŠEK & ČESARE,
43 W. 4th ST. NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Izšel prvi dan januarja 1891.
Izšel vsak dan razen nedelj, pomladnikov in zimskih praznikov.

EDINOST PUBLISHING CO.
Najbolj uveljavljena in upravitelj:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098.

Subscriptions:
Za leto leta \$5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo \$6.00
Za celo leto 12.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Subscriptions:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe \$6.00
For one year 12.00
For half a year 3.00

POZOR: Številka poleg Vašega naslova na listu znači, da listu imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, kot s tem velikim pomagat listu.

DOPIS valjavo pomeni za hitro objavo morajo biti dopisani na uredništvo vsaj dan pred dnevom, ko izide list. Za zadnje številko v tednu je čas za dopise dopokline. Na dopise brez podpisa se ne ozira. Rokopisov uredništvo ne vrne.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kaj je prineslo letošnje zasedanje v Ženevi?

Diplomatje so se razšli. Stalna vidna reprezentanta miselnosti dveh velesil, ki ste v Versailles sestavile pakt o Društvu narodov, Briand in Chamberlain sta se umaknila v kabinete. Prvi, da se med štirimi očmi porazgovori s Poincarejem in Bartolomajem o njihovih zadnjih govorih, drugi, da sodeluje pri pripravah za kongres angleške konservativne stranke in kroti nezadovoljstvo. Ženeva se odeva v običajno meščansko življenje. In bilanca?

Upati, delati, čakati! je dejal ob koncu g. predsednik Guani. Končno je ta parola usoda življenja sploh. A gre za konkretne oblike dela! In to sta bila vsaj nerazveseljen omen, še predno so se pokazale oblike tega dela v letošnjem zasedanju umakniti lorda Cecilia in francoskega senatorja de Jovenela iz ženevske dvorane. Prvi je uvidel, da ima mati-domovina lastno društvo narodov v okrilju angleškega imperija, drugi, da Francija spretno tekmuje samostojno s sosedom preko Kanala, oba pa, da je Evropa zaplesala staro politiko interesov. Jima je dal potek razprav prav?

Gibalo te nove zveze je bila brez dvoma večno nova in večno stara misel, kako preprečiti vojsko, kako uvesti obligatorno razsodišča in kako oprostiti narode grozovitega bremena militarizma. Žal, da gremo le polzevo pot naprej. Nekaj zunanjih minister je ob prihodu od junijskega zasedanja sveta Društva narodov nam izjavil, da je bolje, če se zlasti problem razorožitve ne sili preveč v ospredje, dokler niso predpriprave zadostne. In da bi bilo bolje, da se sploh preloži na drugo leto. Vzrokov dovolj! Kajti zadnja pomorska razorožitvena konferenca je doživela polom in Amerika je stopila neusmiljeno v ospredje. Letošnje zasedanje nam je dalo zopet resolucijo k splošnim pripravam splošne razorožitvene konference.

Kaj je z vojsko! Objavili smo sprejeti poljski predlog, da se vsaka napadalna vojska smatra za mednarodni zločin in da se države tega sredstva nikdar ne smejo poslužiti za poravnavo mednarodnih sporov. Brez dvoma gotovo pojasnilo k statutom Društva narodov, a politika je tu preprosta. Francija in Poljska se od Locarna na vso moč trudila, da pripravita Nemčijo do sklenitve pogodbe, v kateri bi prostovoljno priznala tudi vzhodne meje. Ker ni šlo na ta, je šlo na drugi način: V sporazumu z Anglijo in Francijo je Poljska ožigosala evropsko napadalno vojno kot mednarodni zločin.

Tretja glavna snov — razsodišča — ni mogla priti do končne oblike. Človekoljubni Nansen je sicer predlagal universalno obligatorično klavzulo, a komisija je odločila, da vabi države k fakultativni, k sklepanju novih razsodiščnih pogodb. Brez dvoma je bil za vedno dogodek prve vrste, ki je Stresemann podpisal za Nemčijo razsodiščno klavzulo. A dejansko je ta korak itak kurvi spremenjene nemške politike, ki hoče zbrisati krivdo na svetovni vojni in sklepa zato med vsemi državami največ arbitraž. Toda Stresemann je istočasno odobril Hindenburga tanenberški govor, da vidi, koliko je Nemčija že pridobila v javnem evropskem mnenju.

Vendar — upati, delati in čakati! Obdelana tvarina na drugih poljih, če podčrtamo samo prepoved izrabe zračnega prometa od strani vojaških oblasti, daje mnogo upanja za uspeh ideje skupnosti. Za nas je bil razveseljiv dogodek sestanek Marinkoviča-Burova, sestanek zunanjih ministrov Male

antante in rešitev madjarsko-romunskega agrarnega spora. Belgrad in Sofija sta v torišču narodov manifestirala za spravo med sosedoma. In če tudi sta se oba ministra držala namram javnosti strogo rezervirano, je vendar gotovo, da sta se v bistvenih točkah o lojalnosti sporazumela. Kajti neposredno po Ženevi se je pojavila komitaška ofenziva ki z bombami in peklenskimi stroji hoče na vsak način preprečiti smoteno započeto delo.

Kaj je novega v državi PELINA IN PESKA?

Rock Springs, Wyo.

No, Noblove nagrade že ne bomo dobili dopisniki iz države pelina in peska. Čitamo radi in hvalimo radi lepe zanimive dopise, ki jih nam prinaša naš priljubljeni "Amerikanski Slovenec". Ali da bi sami stalno poročali, kakor to delajo poročevalci, iz drugih naselbin, do tega pa ne pride. In vendar je tudi pri nas mnogo novic, ki zaslužijo, da bi se zabeležile v vednost širši javnosti.

Odkar imamo zopet slovenskega duhovnika v naselbinah, je zavladalo v naši naselbini sv. Cirila in Metoda novo življenje. Kako milo se glasi zopet slovenska beseda v cerkvi. Vse drugo življenje. Tudi ako človek razume angleščino, pa mu mili materinski jezik ugađa vse drugače. Rev. Zaplotnik, naš novi župnik je mož na svojem mestu. Poznali smo ga že prej po njegovih zanimivih zgodovinskih spisih, ki jih je objavljali zlasti v koledarjih "Ave Maria". Čutimo se srečne, da smo dobili tako marljivo in uglednega duhovnika na našo župnijo. Bog mu blagoslovljaj njegovo delo za nas Rock Springske Slovence!

Ne samo Tone s hriba, ampak tudi mi v Rock Springs ga stiskamo in spravljamo, da se bomo z njim gledi po zimi. Koga pa ne bom pravil, upam da me že vsak razume.

V državi Wyoming zelo napreduje ovčarjeva. Silno veliko te drobnice se proda v klavnice in zelo mnogo volne se producira v naši državi. Zdjaj je cena 35c. funt nastrižene volne. Nekoč sem videl, kakor strižejo ovce. Velike takozvane strojne škarje, katere goni elektrika in izkušeni ovčiji brivci ostržejo po 200 do 300 ovc na dan. To gre tako hitro, kakor pač vsako drugo delo v ameriški industriji. Ovčiji brivci je plačan od ovc. Toliko dobi od posamezne ovce, potem pa če več jih ostrže, več dobi. Veliko farmarjev pa tudi sami strižejo ovce.

V Pinedale je zapadel te dni znež. Za prvo poskušnjo so ga dobili 6. inčev, ki je na kmalu izginil vsled še pregorke zemlje in pretoplega vetra.

Anna Majhanovič je morala te dni na operacijo, katero je prestala in je upati, da v kratkem popolnoma okrevi.

Ponesrečil se je te dni Frank Kovač, sin znane Mr. in Mrs. Joe Kovačeve družine iz Reliance, ko mu je eksplodirala dinamita in mu ožgala in razmesarila prste na roki. Moral je v bolnišnico za nekaj dni in zdaj se je vrnil domov, kjer se bo zdravil še doma.

Tone s hriba se pa tudi z gospo Štokljo zelo postavlja. Ali on naj nikar ne misli, da se ista samo v njegovi dolgi vasi ustavlja in obiskuje naše vrle rojake. Tudi k nam pride zelo pogosto. Te dni je prišla h družini Mr. in Mrs. Geo. Sušič in jim je pustila brhko hčerko. — Družini Mr. in Mrs. Štefan Pop pa je prinesla čvrstega sinčka. — In družini Mr. in Mrs. Rudolf Stenek pa zopet lepo punčko. Vsem iskrene čestitke!

Pozdravljam rojake širom Amerike, zlasti pa vrle dopisnike tega lista!

Poročevalec.

NOVICE OD SV. ŠTEFANA, Chicago, Ill.

Zadnja nedeljska prireditev z igro "Angeljski sužnj" katero so priredili Prekmurci rojaki je prav lepo in sijajno izpadla. Udeležba je bila prav povoljna tako na igri kakor potem na večerni zabavi. Društvo sv. Ane je naredilo lep uspeh in lepo reklamo za zase. Igro je priredila Mrs. Frank, znana vrhdelavka na društvenem in prosvetnem polju med Prekmurci rojaki, po zanimivi povesti "Angeljski sužnj". Kako je povest sama mična in zanimiva, tako je bila tudi igra. Vloge so bile kar najbolj razdeljene in vsi navzoči so bili z igro prav zadovoljni. Le večkrat se pokaže vrli Prekmurci Slovenci!

Prihodnjo nedeljo pa imajo svoj veliki dan naši Alojzijeveci, ki bodo priredili nekaj veliki splošni katoliški tabor za slovensko Chicago. Kaj takega res še ni bilo v slovenski Chicagi. Na ta dan bo slovesen sprejem po novem obredniku K. S. K. Jednote. — Zanimivo bo to za vse nove sprejete članice in članice. Kaj takega še niso videli v svojem življenju. Zato pa naj vsi prav pridno agitirajo, to je vsa društva, ki spadajo h KSKJ., da bo na ta dan kar največ mogoče novih članov in članice sprejetih v K. S. K. J.

V nedeljo dne 30. oktobra pa ima svojo prireditev Vin-

sko tergatev žensko podporno društvo Marije Pomagaj, štev. 78. KSKJ. To društvo že slavi v naselbini od nekdanj, da vedno priredi najboljše zabave. Gotovo bo tudi ta prihodnja zabava prirejena v vsestransko zadovoljnost.

Dne 6. novembra pa bo veselica vseh slovenskih društev v naselbini v korist cerkve sv. Štefana. Glavni odbor te veselice in prireditve, kateremu načeljuje Mr. Anton Banich z 22nd Place je pridno na delu, da bo ta skupna prireditev slov. društev, v naselbini kar najlepše in najboljše izpadla. Upati je, da bo na ta dan, ko prirede zabavo vsa skupna društva udeležba taka, kakoršne sv. Štefan še ne pomni. Več o tem se bo še poročalo.

Mr. Michael Staniša, s 1824 West 22nd Place, se je moral po nasvetu zdravnika podati v bolnišnico sv. Antona, kjer se zdravi. Mr. Staniša je eden izmed starih čistiških naseljenec, ki pozna Chicago še iz ohišnih časov, ko so vozili polične kare še konji. Mr. Staniša je član večih društev, pri katerih vseh je Mr. Staniša vsikdar rad pomagal in sodeloval. Zato ga naj društveni sobratje o priliki obiščejo v bolnišnici in mu s tem pokažejo bratsko ljubezen.

Kdor izmed slovenskih družin si želi nabaviti letošnjo "Družinsko pratio" si naj to gotovo stori, dokler imamo pratio v zalogi. Zunanje naselbine pridno naročajo pratio in bo zaloga kmalu pošla. Nabavite si jo pravočasno v uradu tega lista.

DOPIS S POTA.

Joliet, Ill.

Zopet sem na potu, sedaj sem krenil proti zapadu. Rad bi videl velike coloradske hribe, ko bodo že s snegom pokriti ter druge razne zanimivosti, katerih ima zapad obilno.

Najprvo sem se ustavil v mali naselbini Argo in zraven je še druga naselbina po imenu Summit. V Argo mi je pomagal prijazen rojak Mr. Poljak. Prav dobro sva napravila. Hvala Mr. Poljaku!

Mr. F. Pelko in soproga imata zopet eno deklico več. Mišljio se mufat v Chicagu. Mr. Pelko je že v naprej zagrozil Mrs. Štoklji, naj drugič priinese fanta, ker deklic imajo že dovolj. Mr. Pelkotovi družini moje čestitke. Le samo še to le pripomnim, da je le vse zdravo pa je vse dobro. V Ameriki tudi dekleta veliko pomagajo starišem, če jih prav vzgojijo.

Komaj sem čakal priti v naše slavno mesto Joliet, takozvani "slovenski Rim", od katerega sem že toliko slišal in čital. Tu je največja slovenska fara in šola, šola tudi slovenska, kamor pohaaja okrog 800 otrok, uči jih 16 učiteljev sester. Trije oč. slovenski duhovniki oskrbujejo to ugledno faro.

Mikalo me je tudi videti

dom KSKJ., o katerem sem že toliko čital. Jaz sem si predstavljal, da je to večji dom, kakor pa v resnici izgleda. Nastanil sem se pri uglednemu rojaku Mr. A. Šraju. Mr. Šraj je kupil to leto hišo in sedaj je vedno lepša, tako da je vredna že par tisoč več. Mr. Šraj je za foremana pri ugledni družbi Gross & McCoven Lumber Co. Jaz se Mr. Šrajevi družini pristočno zahvalim za gostoljubnost in postrežbo. Bog plačaj!

Naš silovasi general Mr. Bluth je res nautdušen mož za katoliški tisk. Star je že 72 let in še vedno obiskuje ljudi, za katoliški časopis "Amer. Slovenec". Prodaja knjige, pratike, plošče in vse kar ima v zalogi naša knjigarna. Rojakom ga v tem oziru prav toplo priporočam, da mu grejo na roko in ga podpirajo.

Mr. Lovrene Grošel je zelo prijazen mož. Tudi on mi je pomagal, zakar ga toplo zahvaljujem in Bog mu plačaj!

Tudi Mr. Muhič naš marljivi zastopnik je zelo živahen mož in dober delavec. Večkrat gre okoli rojakov za razširjenje našega lista. Čast Mr. Muhiču.

Tako sem skončal v Jolietu. Zahvaljujem vse, s komurkoli sem prišel v dotiko. Bog plačaj vsem!

Tudi v Lockportu je nekaj Slovencev. Okrog teh pa pridno agitira Mr. Korelc. Tu okrog razsajajo večkrat predrzni suhači, kateri ne privoščijo nobenemu delavcu požirek takratkega. Ravno Mr. Korelc mi je pravil, da so pri njemu enkrat dobili eno flaško v hiši, s katere vsebino si je izplaheval grlo. On ima nevarno delo. Apno se tako praši okoli njega, da ga kar duši. Svetovali so mu, naj bi si izpiral z "Jakobom" grlo, drugače bo umrl. Pa so prišli suhači in je moral plačati \$170.00. Kje je pravica? V Jolietu so baje zaprli 16. suhačev, ker so baje sami pekli in žgali doma.

Novice iz Aurore.

Mrs. Suštarsič je morala v bolnišnico radi slepiča. Želim ji ljubelega zdravlja.

Mrs. Josephine Vesel je bila tudi dolgo časa bolna. Imela je srčno napako in v glavi se ji je zvrtilo večkrat. Sedaj je precej ozdravela. Hvala Bogu tudi mi smo veseli, ker Mrs. Vesel je že mnogo dobrega storila za katol. časopisje. Pri družini Fajfar sem prenočil. Mr. Fajfar je tajnik društva Janeza Krstnika, KSKJ. Njihov sin mi je razkazal vse slovenske hiše. Slovencev v Aurori je približno 40 družin. Mr. Kocjan si je kupil malo hišico in loto. Sklenil je preživeti še namenjene mu dneve čisto sam v prijazni hišici. Je že star 64 let, pa še trden. Želim mu, da bi dočkal visoko materino starost 89 let. Mati še živi. Naš list imajo tukajšnji Slovenci zelo radi in so me prijazno vse povsod sprejeli. Mrs. Fajfar (Dalje na 3. strani.)

Radi prevelikega veselja. — Ljubljansko "Jutro" je vodilo te dni silni boj pri ljubljanskih občinskih volitvah. Zmaga je bilo tako sigurno, da je v prevelikem veselju datiralo svojo 232. številko za en cel mesec nazaj. Poleg srboritih "Jutrovih" redaktarjev si je tudi tiskarski škrat privoščil malo veselja. . .

Tetka zopet govori. . . — I kaj pa govori? Hm, velike stvari. Očka Zafkrnik komentirajo, da je katoliška duhovščina kriva prav vsega v Mehiki in tudi Gomeza je spravila v šmir. Tako Zafkrnikova tetka govori. Kar naj govori, kdo v. . . se pa danes že zmejni kaj, kar Zafkrnikova tetka govori. . .

Za smeh in kratek čas. — Očka Zafkrnik prodajajo v tetki ježice. Pravijo da je letošnji pridelek od samega v. . . gud. "Kompanjona Jeriča so že zbodle. . ." Tako pojo hvala "prebrisani" očka svojim ježicem. To pa seveda zato, da ne bi tetkini čitatelji navse zadnje le zapazili, da očkato "ježice" niso res ježice, temveč le prave gnile fige. . .

Ne bo nič! — Kadar tupam stopim lawndalskemu očku na najobutnejše kurje oko, tedaj pride izza vogala ali bivši žarkometer ali pa očka sam, pa omenijo č. g. Trunka ali pa katerega drugega češ, tako pa tako. Vse prav. Ampak očka in bivši žarkometer naj nikar ne mislita, da so čitatelji pozabili, kako ste zagajali tudi v č. g. Trunka in druge duhovnike krik, ki so sodelovali kedaj pri katoliškemu listu. Samo na fronto naj kdo stopi, pa bofe z vsemi štirimi lopali po njem. Ker je zdaj na tem mestu slučajno Jerič, se zaletujete v njega. "Al Jerič vas pozna. To, da vpijete in se zaganjate v njega je znamenje, da vas na pravem kraju šegeta. Zato le ne domišljajte se, da ga vaše ježice zbadajo; ravno obratno, nje gove vas zbadajo, odtod vaše kričanje in zaletavanje v njega. Jerič se za vaše ježice toliko zmejni, kakor za lanski sneg. Kot take poznajo vas tudi vaši lastni čitatelji. Zato je vaše natočevanje brez vsakega uspeha. Iz te vaše taktike ne bo torej nič.

Poglavje o lažeh. — Tetka pravi, da je pribila "petdeset laži". To ji radi verjamemo, saj drugega itak ne zna kakor laži pribijati. Saj sploh nikdar ne zine, da bi se ne zlagala!

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

* PODLISTEK *

Sven Elvestad:

Mož, ki je oropal mesto.

"Dobro torej, potem ste nama dolžni samo še pojasnila, kako je prišel vaš varovanec, ki je, kakor pravite, odlični učejnak, na misel, da je nastopil tu pri nas kot zločinec!"

"Pojasnil vama bom tudi to," je odvrnil odvetnik. "In da bosta vso stvar bolje razumela, moram poseči nekoliko nazaj in se ozreti na delovanje mojega varovanca kot učenjaka. V letih 1897 do 1901 je bil gospod d'Albert na južnem Kitajskem v pokrajini Pu-fu."

Policijski načelnik in detektiv sta se spogledala. Očitno se jim je zdelo, da je segel gospod Chevillard s svojim uvodom nekoliko daleč. Toda ta je nemoteno nadaljeval:

"Moj varovanec se je mnogo bavil s pričevanjem južnokitajskih narečij. Vsa štiri leta, ko je bil na Kitajskem, nismo o njem nič slišali. Nekat časa je šla tudi govorica, da je umrl. Potem pa smo začeli poizvedovati za njim po misijonarjih, in novice, ki smo jih prejeli, so bile v resnici čudovite. Izkazalo se je namreč, da je bil živ nekaj časa kakor bi bil rojen Kitajec. Ne med mandarinami in drugimi visokimi sloji, temveč med ljudstvom, med kuliji, med sodrgo velikih mest. In tega ne dosti, živl je kakor oni sami. Stanoval v zanikrnih bajtah. Jedel z njimi iste jedi. In končno se je naučil tudi njihovega jezika in raznovrstnih narečij. Moj varovanec ima to posebnost, da gre stvari, ki jo hoče proučiti, do dna in temelja. Opustil je dopisovanje z znanci, časopise, svoje evropske navade, svojo obleko. Delal je, se nosil in mislil kakor rojen kuli. Od drugih ga je delila edino le njegova znanost. Vsako noč je polnil dolge strani papirja z jezikovnimi opazovanji. Morda bi živel še danes kje na Kitajskem, pozabljen od vsega sveta, ako bi ga prav njegova znanost ne izvabila spet

med izobražene ljudi. Kakor gre tihi raziskovalec v pragozdovih od rastline do rastline, tako je šel on v južnokitajski mešanici od besede do besede, od narečja do narečja. Končno je sledil samo še posameznim besedam in jezikovnim podobam od rodu do rodu. Na ta način je prehodil isto pot, katero je bil prehodil katerikoli rod v pragozdovini. Prišel je čez meje Kitajske in se znašel nenadoma v Indiji.

Slednjič je našel pri nekih rodovih na južnih pobočjih visokega gorovja izvor jezika, katerega je proučeval. Tedaj se je ustavi! se ogledal. Dokončal je svoje delo. Pojavil se je spet med svetom. Začel je spraševati po novicah iz Evrope in si zaželel časopisov. Nositil je začel spet evropsko obleko. Odšel je v Delhi in napisal tam v hotelu Imperial svoje slovito delo o južnokitajskih narečjih."

Odvetnik je govoril čim dalje bolj navdušeno. Sedaj je segel v svoj potni kovček in vzel iz njega debelo knjigo ter jo pokazal gospodoma. Načelnik je vprašaje pogledal Kraga.

"Začenjam razumevati," je dejal ta

tiho.

"Nagrajeno delo!" je zaklical odvetnik. "Nagradila ga je francoska akademija, gospoda! Slovito delo o južnokitajskih narečjih!"

"Dalje prosim," je dejal Krag, "daleč smo še od tatvine v vili Rosenhain."

"Res, gospoda, oddaljeni smo od nje prav tako daleč, kakor je Delhi od Oslo. Toda poročilo o doživljajih mojega varovanca vaju bo privedlo bliže in bliže temu mestu. Iz Indije je šla njegova zamudna pot preko Afganistana v Malo Azijo in dalje na Kavkaz. Tu je naletel na jezikovne oblike, ki navidezno niso stale v nobeni zvezi z jeziki, ki jih je bil spoznal do tedaj. Šele globoko na Ogrskem je našel spet tem sorodne besede in podobe. Naletel je nanje pri nekem potujočem ciganskem rodu. Z največjo vno je začel prođevati ta skrivnostni jezik. Postal je cigan, enak drugim. Dve leti je živel med njimi in potoval s tolpo po Ogrskem in Avstriji iz kraja v kraj. Z neko cigansko ladjo, ki je trgovala na Marni, je prišel tudi na Francosko. Prepotoval je z neko glumaško družino Anglijo.

Preživel je v ciganskih taboriščih nekaj časa tudi v Skandinaviji. Njegovo delo o skrivnostnem ciganskem jeziku še ni izšlo; mislim pa, da bo o svojem času razpršilo meglo, ki leži stoletja nad tem jezikom. Izpuštil sem nekaj manj važnih okolnosti in pripovedoval zgodovino varovanca v ravni črti do njegovih doživljajev tu v Oslo. Gospod d'Albert ne sliči v svojih raziskovanjih nobenemu drugemu učenjaku, o katerem sem le kdaj slišal. Loči ga od drugih čisto svojevrsten način, na kakršen se zna poglabiti v snov. Ne zanima ga je jezik sam zase, temveč vse, kar je s tem jezikom v zvezi: narod, ki jezik govori, življenje, ki ga izžareva. Če hoče proučiti kak jezik, skuša priti najprej na jasno, zakaj je jezik tak, kakršen je, in ne drugačen. To sem hotel vama pojasniti. Upam, da sta me razumela?"

"Popolnoma," je odvrnil Krag. "Sedaj čakam še samo na to, da boste začeli govoriti o Oslo."

(Konec prih.)

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

Iz življenja in sveta.

TEDENSKI KOLEDAR.

20. po bink. — Jezus ozdravi kralj. sina. Jan. 4.
 23. Nedelja — Vera.
 24. Ponedeljek — Rafael, nadangelj.
 25. Torek — Krizant in Dara, muč.
 26. Sreda — Evarist, pop. in muč.
 27. Četrtek — Frumencij, škof.
 28. Petek — Simon in Juda, ap.
 29. Petek — Evzebij, Maks.

Rev. J. C. Smoley:

DVAJSETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Sin je bil bolan v Kafarnaumu. — Jan 4, 47.

Ni na tem svetu človeka, da bi ne imel vzroka, se bati z današnjim evangeljem v boleznih. Zato je za vernega kristjana velike važnosti, da bi bil o tem dobro poučen. Zato bomo danes premišljevali, kako se mora katoliški kristjan v boleznih obnašati.

Bolezen mora tega, ki ga je zadela, opominjati na smrt in veren kristjan mora tudi tako na bolezen gledati. Koliko je ljudi, ki preživijo vse svoje življenje v lahkomišelnosti, v brezbožnosti, v pregrešnosti, niti na misel jim ne pride, da bi se poboljšali, ne mislijo, da imajo neumrjočo dušo, ne pomislijo, da je sedanje življenje samo priprava za življenje v večnosti. Kristjan pa, katerega je obiskala bolezen, ima priložnost, da preiskuje in premišljuje svoje dosedanje življenje. Kako mnogi pravi sv. Avgustin, bi se nadalje živeli v svojih grehih, ko bi ne bila bolezen prerušila njihovega življenja! Kako srečen je torej človek, ki je v svoji mučni in hudi boleznih prišel do spoznanja, da je vse nečimurnost, razun ljubiti Boga in Njemu samemu služiti!

Bolezen nam ima pa še drug namen, ne samo, da se obrnemo od svojih grehov, marveč da za nje tudi zadostujemo. Koliko večji grešniki smo, toliko večja mora biti naša potrpežljivost v boleznih. Karkoli pride čez te, to trpi v bolesti in svojem ponižanju, bodi potrpežljiv, pravi sv. Duh (Eccli. 2, 4). Ker navadno telo zapelje dušo k grehu, ker je duša zapeljivosti telesa privolila, je čisto naravno, da Bog pošilja bolezen, da bi se duša rešila škodljivih vplivov telesa in se zopet posvetila Bogu. Zato pravi Odrešenik (Luk. 5, 31), da zdravi ne potrebujejo zdravnika, ampak bolniki.

Bolezen nam daje nadalje priložnost, da se vadimo v raznih čednostih, kakor mirnosti, ponižnosti, vdanosti v božjo voljo, pokorščine, zaupanja in vztrajnosti. Kakor se preizkuša in očista zlato in srebro v ognju, tako se prikažejo v boleznih krščanske čednosti šele v pravi krasoti. Sv. Tomaž z Villanova pravi: "Trpljenje pokaže notranjo moč čednosti trpečega kristjana", in v knjigi Ecclesiast. 27, 6 beremo: "Kakor ognjena peč preskuša lončarjeve posode, tako preskuša trpljenje pravičnega." Če bolnik vse bolečine potrpežljivo in vdanostno ljubi božjo prenaša, če ne nadleguje teh, ki mu strežejo, jih s svojo vdanostjo v voljo božjo vzpodbuja, kako velike sluge za večnost si bo pridobil!

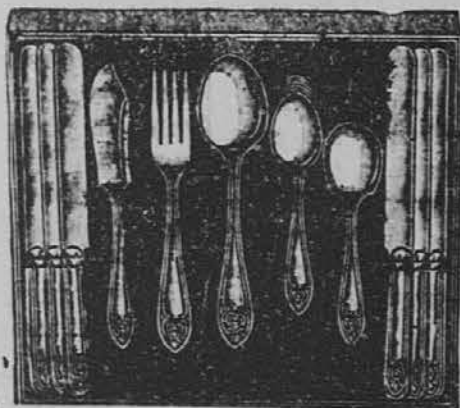
Od vseh trenutkov našega življenja bodo ure našega trpljenja za nas v večnosti največjega blagoslova, ker takrat bomo spoznali, da so bila vsa trpljenja, vse bolečine za nas največji darovi božjih milosti. Če bo kristjan v raznih boleznih, ki ga bodo obiskale, potrpežljiv, skesan in vdan v voljo božjo, bojo te boleznih za njega največja korist. In to se bo zgodilo, če bomo smatrali naše trpljenje le za majhen del Kristusovega križa in če ga bomo voljno za Kristusom nosili. Amen.

JOSEPH PAVLAK

PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V CHICAGO

1814 South Throop Street Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem ob času pogrebov. — Mrtvašnica na razpolago. — Avtomobili za vse slučaje, kakor ženitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

Ameriška največja kupčija!

26. komadov srebrnega namiznega orodja obtoječ s 6 nožev, 6 vilic, 6 namiznih žlic, 6 malih žlic, žlica za sladkor in nož za maslo. Pošljemo za predplačilo v vsak kraj Združenih držav za svoto \$4.25.

Izpolnite in izrežite spodnji kupon in ga pošljite nam s potrebno svoto:

EICHHOLZER & CO., Inc.
Forest City, Pa.

Cenjeni: — Prosim pošljite mi sestav namiznega orodja, za kar prilagam svoto \$

Name _____

Address _____

City & State _____

EICHHOLZER & CO. Inc.
FOREST CITY, PA.

ZA GOSPODARJA IN GOSPODINJO.

Lep sod dobiš, ako ga najprej dobro z vodo očediš ter nato namažeš nekoliko z oljem. Še lepši nego z oljem dobiš sod s terpentinovo povlakom, ki jo napraviš s tem, da raztopiš nad žerjavico en del kolofoni je v dveh delih terpentinovega olja. Ta povlaka pa se rabi večinoma pri novih sodih. Obroči se morajo namazati z železnim lakom; z njim dobijo lesketajočo se črno barvo, ki jih varuje rje.

Ako sod na kakem mestu pušča, se ustavi kapljanje najlaže, če se sod zamaže s sledečo zmesjo: Vzame se dva in pol utežna dela čistega loja, dva utežna dela čistega voska in štiri utežne dele svinjske masti ter se vse skupaj raztopi in dobro premeša. Ko se je nekoliko ohladilo, naj se pri-meša še dva in pol utežna dela pepela in shrani kje na suhem. Kadar se hoče mesto, kjer sod pušča, zamazati, naj se ono mesto najprej skrbno očisti, nato kos zmesi nekoliko na svečo segreje in z njo namaže.

Plesnive sode moramo oprati najprej z mrzlo vodo in s ščetjo (krtačo) in šele potem z vročo vodo, h kateri se doda nekoliko sode. Če je sod močno plesniv, je pa še boljše, da mu vzamemo eno dno proč ter ga potem pooblammo ali ožgemo. Ko mu denemo spet dno, ga izperemo z gorko vodo ter ga nazadnje zavini-mo. Žge se sod najbolje z žganjem, s katerim se znotraj polije.

Kako očistiš sode? V sod nalij vroče vode, v kateri je kuhane nekaj moke ali mekin, ter pusti, da nekaj časa stoji. Kadar vodo iztočiš, izgine tudi vsa nečistoba, neugoden

duh in plesnoba. Sod nato iz-periš še s čisto vodo.

Veha na viniki posodi se mora spomladi, ko se začne klet razgrevati, nekoliko bolj rahlo zatakni. V gorki kleti se namreč vino raztegne in če ima v sodu premajhen prostor, mora vun. Ako je sod močno zabiti, se napravi v sodu hud pritisk, ki lahko povzroči, da se sod razleti. Zato moramo biti previdni, ko zatika-mo spomladi posodo, polno vina. Rajši izgubimo en liter vina, nego cel hektoliter in še sok povrhu.

Kako odvijes vijak? Vijak, ki ga ne moreš odvit iz lesa, ker pretirno tiči, lahko izvijes, če držiš na njem pripraven kos razbeljenega železa ter pustiš, da se vijak razgreje in zopet ohladi. Vijak se pri razgretju razširi ter se da ohlajen lahko izvit.

Kako odstraniš zamašek iz steklenice? Če ti je pri odpiranju ušel zamašek v steklenico, ga dobiš lahkim potem ven, ako vzameš močno vrstico, jo preganeš na sredi ter na ta način nastalo zanko porineš v steklenico. Če plava zamašek na tekočini pokonci, ga ujamesh na zanko in s krepkim sunkom potegneš ven. Plava li ležeče, spravi ga s kosom žice v primerno lego. Če je steklenica prazna, zadošča, da obrneš steklenico na vrat, zamašek pride sam v zanko.

Steklenic, v katerih shranjuješ grozdni sok ne postavlja v kleti pokonci, ampak jih polaga na pesku na stran tako, da je vrat zamaška napolnjen z vinom. Na ta način bo vino ohranilo vedno dober okus. Seveda mora biti zamašek popolnoma snažen, ne pa na primer plesniv.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

je rekla, da ako bi bil "Amerikanski Slovenec" tudi \$10.00 bi ga imela.

Vsem, ki sem se sestal v imenovanih naselbinah izreklam iskreno hvalo za gostoljubnost in prijaznost. Bog plačaj vsem! Am! Jaksetič, pot. zastop.

40. URNA POBOŽNOST.

Pittsburgh, Pa.

V torek dne 18. oktobra se bo pričela pri naš 40. urna pobožnost, ki se bo zaključila v četrtek zvečer dne 20. oktobra. Evharistične predige bo imel bivši duhovni vodja K. S. K. Jednote in župnik Cerkve Matere Božje v Waukegan-u, Illinois. Rev. Francis J. Azbe, sreberno-mašnik je znan po Ameriki kot nedosegljiv govornik. Ta vest bo gotovo razveselila vse Pittsburske katoličane, ki se bodo gotovo udeležili kratkega evharističnega misijona. Ob tem svetem času se bo obdržal sledeči cerkveni spored:

V ponedeljek popoldan spovedovanje šolske mladine; zvečer ob 7.30 uvodilna prediga za vspešno tridnevno, na to blagoslov z Najsvetejšem. V torek zjutraj ob 8.30 slovesna sv. maša z leviti, skupno sv. obhajilo šolske mladine, litanije vseh svetnikov in slovesna procesija po cerkvi z Najsvetejšem s katero se otvori 40. urna pobožnost. Zvečer istega dneva, 18. oktobra, ob 7. uri sv. rožni venec, pridiga in blagoslov z Najsvetejšem. Po blagoslovu spovedi. Ta večer so vabljeni k spovedi vse katoliške matere in mladenke brez izjeme.

V sredo zjutraj ob 5.30 prva sv. maša in sv. obhajilo za one ki gredo na delo ali v šolo. Ob 8.30 slovesna sv. maša in skupno sv. obhajilo za matere in druge pobožne duše, ki u-tegnejo. Zvečer ob 7. sv. rožni

venec, pridiga in blagoslov z Najsvetejšem. Po blagoslovu spovedi za moške in za mladenice; vsi ste povabljeni brez izjeme. V četrtek zjutraj ob 5. sv. obhajilo in sv. maša za one ki morajo na delo. Ob 8.30 slovesna sv. maša. Zvečer od 6.30 do 7.30 skupna sveta ura. Ob 7.30 sklepna pridiga, litanije vseh svetnikov, slovesna procesija po cerkvi, blagoslov z Najsvetejšem in zahvalna pesem.

Ob priliki 40. urne pobožnosti bo v naši sredini obilico slovenskih duhovnikov. Upati je, da naši rojaki ki so na tako slovesni način proslavili trideset letni jubilej svoje fare, ne bodo prezrli te tako krasne prilike, marveč se bodo u polni meri odzvali klicu Božjega Rešenika ki je pot, resnica in življenje vseh narodov.

ŠIROM JUGOSLAVIJE.

Blagajnik ustrelil okrajnega glavarja.

Okrajni glavar Tosić je odšel iz Iloka v Čerabić, da pregleda poslovanje občine. Kmalu po prihodu so zaslišali uradniki v sosednem prostoru več revolverskih strelcev. Pohiteli so v sobo, kjer se nahajala blagajna, in našli okrajnega glavarja in blagajnika Živkovića ležati mrtva na tleh. Splošno se misli, da je okrajni glavar našel v blagajni velike nepravilnosti in da ga je zato ustrelil blagajnik iz osvete oziroma strahu.

Radi 27 dinarjev ubil dva človeka.

Na potu iz Starega Futoga proti Doroslavu v Vojvodini se je pridružil bratoma Josipu in Aleksandru Lakatos cigan Pavle Golopar in ju kratko nato pozval, da mu izročita denar, ki sta ga dobila na sejnu za prašiče. Ker sta izjavila, da ga nimata, je zamahnil z nožem

proti Josipu in ga zadel v srce. Aleksander ga je prosil, naj se pomiri in ga pusti pri življenju, vendar je Golopar tudi njega večkrat zabodel z nožem. Nato je preiskal njune žepe, toda našel je samo 27 dinarjev. Ker je videl, da brata še živita, jima je zadal še kakih 15 ran. Ko so ju orožniki našli, je bil Josip že mrtev, Aleksander pa je prišel toliko k zavesti, da je povedal, kako se je stvar dogodila. Nato je tudi on umrl.

Smrtna kosa.

Umrla je v Ljubljani ga. Te-rezija Cesar, vdova železničarskega uradnika. Pokojnica je že dalj časa bolehal. Dosegla je visoko starost 75 let. — V Zagorju je umrl g. Leopold Brvar, posestnik in rudniški upokojenec v Zagorju. — V Ljubljani je umrla ga. Marija Rom-Gogala, roj. Čamernik, hišna posestnica na Poljanskem nasipu. Pokojnica je umrla po kratki in mučni bolezn.

Težka nesreča.

Dne 16. m. m. je poskušal železniški delavec Novosel na železniški postaji Ozalj — na progi Ljubljana-Karlovce — skočiti na premikajoči se vlak, pri tem pa mu je spodletelo ter je obvisel na vlaku za suknjiču. Trikrat ga je zavrtelo, nato pa treščilo ob rampo ter strašno razmesarilo po gornjem delu telesa. Napol mrtvega so ga odpeljali v bolnico v Karlovce ter je le malo upanja, da ostane pri življenju.

Čuden slučaj.

Perd 14 dnevi je padla z lestvice Bregarjeva Neža v Veliki Kostrevnici tako nesrečno, da se je na glavi močno potolkla. Padla je v nezavest in od-slej se že 14 dni nič ne zave. Morajo jo umetno hraniti.

Camel

Cigareta, katero lahko kadite z resničnim užitkom.

Če bi bile vse cigarete tako dobre kot so Camel, bi ne slišali ničesar o posebnih zdravljenjih, da bi se napravilo cigarete dobre za grlo. Nič ne more nadomestiti izbranega tobaka.

Zdravniške recepte izvršuje točno.
JOS. HLAVATY
 zanesljivi lekarnar.
 Zaloga fotografij, potrebičin.
 Kodaki in Kamere.
 Prinesite k nam filme v izdeljavo.
 1758 W. 21st Street in Wood, Chicago, Ill.
 Cene zmerne.

OB ČASU

STISKANJA GROZDJA in PRIPRAVLJANJA MOŠTA bo našim rojakom zelo dobro služila knjiga
"KLETARSTVO."

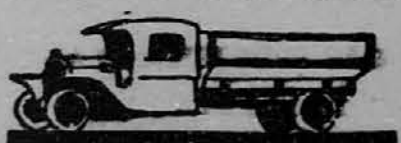
V njej najdete natančen pouk, kako je ravnati z grozdom in moštom, v kakem stanju je treba držati sode in klet in množico drugih tozadevnih prekoristnih nasvetov.

KNJIGA STANE \$2.00.

Pošljite naročilo s tem zneskom na naslov.

KNJIGARNA
 AMERIKANSKI SLOVENEK
 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporoča za no-
 točja se premog — drva in preva-
 žanje pohištva ob času sežive.

Foldžito
 Telefon: Roosevelt 5221.

LOUIS STRITAR

2815 W. 21st Place, Chicago, Ill.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljskega prevedel Dr. Rudolf Mola.

Skratka: pripravi se na smrt, zakaj kakor je Bog v nebesih, prišla je tvoja zadnja ura.

"Po kakšnem pravu me hočete soditi in kaznovati?" je vprašal Kmitic.

"Gospod!" je odgovoril resno Zagloba, "rajši moli očenaš, nego da nas vprašuješ po pravu. . . Če pa imaš še kaj povedati v svojo obrambo, govori naglo, zakaj nimaš žive duše, ki bi se zavzela zate. Enkrat te je že, kakor sem slišal, ta gospodična izprosila iz rok gospoda Volodijovskega, toda po tem, kar se je zgodilo sedaj, se gotovo tudi ona več ne zavzame zate."

Tu se obrnejo nehotе vse oči na Bilevičevu, ki je imela v tem hipu lice kakor izklesano iz kamena. In stala je nepremično, s spuščeni vekami, hladna, toda ni stopila niti koraka naprej, ni izrekla niti besede.

Tišino je prekinil Kmitičev glas: "Te gospodične ne prosim, da bi se potegnili zame!"

Gospodična Aleksandra je molčala. "Notri!" je zakričal gospod Volodijovski, obrnivši se k vratom. . .

Zaslišali so se težki koraki, ki jih je spremljeval brenk ostrog, in šest vojakov z Jozuo Butrimom na čelu je stopilo v sobo.

"Vzemite ga," je zapovedal Volodijovski, "odpeljite ga za vas in ustrelite ga!"

Težka roka Butrimova je zgrabila Kmitica za ovratnik, isto sta storili dve drugi roki.

"Ne pusti, da me trgajo kakor psa!" je rekel gospod Andrej Volodijovskemu, "sam pojdem!"

Mali vitez je mignil vojakom, ki so ga takoj izpustili, toda ga popolnoma obkrožili. On pa je odšel mirno, ne izpregovorivši besede, le očenaš je molil tiho.

Gospodična Aleksandra se je tudi umaknila skozi nasprotna vrata v druge sobe. Tipaje pred seboj v temi z roko je prišla iz ene v drugo sobo. Naenkrat se ji je v glavi zavrtelo, v prsih ji je zmanjkalo sape in padla je kakor mrtva na tla.

Med onimi, ki so bili zbrani v prvi sobi, je vladala nekaj časa smrtna tišina; naposled jo je prekinil mečnik rosijski:

"Mar ni zanj nobenega usmiljenja več?" je vprašal.

"Smili se mi," je odgovoril Zagloba, "zakaj pogumno je šel v smrt!"

Nato Mirski: "On je ukazal postreliti nemalo ljudi izpod mojega prapora, razen onih, katere je položil v začetku boja."

"In moje ljudi tudi!" je rekel Stankievič. "A ljudi Nieviarovskega je na podoben način pobil."

"Moral je imeti povelja Radzivilova," je rekel gospod Zagloba.

"Gospoda, Radzivilovo maščevanje mi nakopljete na glavo!" je pripomnil mečnik.

"Moraš bežati. Mi hitimo na Podlesje, ker so se tam dvignili polki proti izdajcam, vi pa pojdite z nami. Ni drugega izhoda. Lahko se skrijete v Beloveži, kjer prebiva sorodnik gospoda Skrzetuskega, kraljevi logar. Tam vas nihče ne najde."

"Toda moje premoženje prepade."

"Vrne vam ga ljudovlada."

"Gospod Mihael," reče naglo Zagloba, "skočim pogledat, če nima ta nesrečnež pri sebi kaka hetmanska povelja? Spominjate se še, kaj sem našel pri Roku Kovalskem?"

"Zasedi konja. Še je čas, zakaj pozneje se papir okrvavi. Ukazal sem ga nalašč od-

peljati izven vasi, da bi se gospodična ne prestrašila puškinih strelcev, ker so ženske navadno bolj občutljive in plašljive."

Zagloba je odšel in čez nekaj časa se je slišal topot konja, na katerem je odjezdil; gospod Volodijovski pa se je obrnil k mečniku:

"Kaj pa dela vaša sorodnica?"

"Gotovo moli k Bogu za to dušo, ki stopi v kratkem pred sodbo božjo. . ."

"Bog mu daj večni pokoj!" je rekel Jan Skrzetuski. "Ko bi on ne služil prostovoljno Radzivilu, bi se jaz prvi potegnil zanj. A če ni hotel služiti domovini, bi vsaj Radzivilu ne smel prodati svoje duše."

"Tako je!" je rekel Volodijovski.

"Kriv je in je zaslužil, kar ga je zadelo!" je rekel Stanislav Skrzetuski, "toda ljubše bi mi bilo, da bi bil na njegovem mestu Radzivil ali pa Opalinski. . . oh! Opalinski!"

"Koliko je kriv, imate, gospodje, najboljši dokaz v tem," je pripomnil Oskierka, "da ni našla ta gospodična, ki mu je bila zaročenka, niti besedice zanj. Videl sem jo dobro, da je trpela, a molčala, zakaj kdo se bo zavzemal za izdajco?"

"Toda nekoč ga je iskreno ljubila, to vem!" je rekel mečnik. "Dovolite mi, da grem pogledat, kaj se godi z njo, zakaj za žensko je to težak čas."

"Ali pripravi se na pot, gospod!" je zaklical mali vitez, "samo da se konji oddahnejo, odrinemo dalje. Kejdani so preblizu in Radzivil se je že moral vrniti."

"Dobro!" je rekel šlahčič.

In zapustil je sobo.

Črez hip se je zaslišal presunljiv krik. Vitezi so skočili za glasom, ne vedoč, kaj se je zgodilo, služabništvo je priteklo s svetilkami in uzrli so gospoda mečnika, dvigajočega Olenko, ki jo je našel ležečo na tleh brez zavesti.

Volodijovski mu je skočil pomagat in oba sta jo položila na naslanjač, brez vsakih znakov življenja. Začeli so jo dramiti. Prihitela je stara hišna z okrepčilnimi pijačami in deklica je naposled odprla oči.

"To ni nič za vas, gospodje," je rekla stara hišna, "pojdite v ono sobo, mi že odpravimo sami."

Mečnik je odvedel goste.

"Ljubše bi mi bilo, da bi vsega tega ne bilo," je odgovoril gospodar v skrbeh. "Lahko bi bili vzeli s seboj tega nesrečneža in ga ustrelili kje med potjo, a ne pri meni. Kako naj sedaj potujemo, bežimo, ko je deklica jedva živa? . . . Gotovo še zbolijo."

"Zgodilo se je!" je rekel Volodijovski.

"Gospodično posadimo v kočijo, zakaj bežati morate, ker Radzivilovo maščevanje ne prizanese nikomur."

"Morda se gospodična kmalu zave?" je rekel Jan Skrzetuski.

"Pripravna kočija je gotova in zaprežena, ker jo je Kmitic pripeljal s seboj," je rekel Volodijovski. "Pojdi, gospod mečnik, ter povej gospodični, kako stoji stvar in da ni mogoče odlašati bega, naj zbere svoje moči. Mi moramo iti, ker jutri zjutraj so Radzivilovci že lahko tukaj."

"Res je!" je rekel mečnik, "grem!"

Odšel je in čez nekaj časa se je vrnil s sorodnico, ki ni le samo okrevala, temveč je bila pripravljena za pot. Le na obrazu je imela silno rdečico in oči so se ji bleščale kakor v vročici.

NEVERJETNO, TODA RESNIČNO.

Skoraj neverjetno se glasi, a vendar je res, da je James Hocking na svoj 69. rojstni dan prehodil 69 milj, toraj za vsako leto starosti eno miljo. Za to je porabil natančno štirinajst ur. Za starost 69 let pač veliko.

Pravijo, da je tudi večaku težko razločiti vino od vina, ako ima pokušalec zavezane oči. Neki pariški kletar pa je na veliko začudenje vinskih strokovnjakov natančno določil kakovost in izvor osmih vrst vina, dasi je imel ves čas zavezane oči. To se bo marsikomu čudno zdelo, toda poskusi naj ter si zaveže oči.

Mnogokrat čitamo o dolgosti življenja tega ali onega človeka. Toda popolnoma avtentično je poročilo, da sta zakonska Janos in Sarah Roven iz kraja Botton na Madjarskem živela ob 172, a ona 164 let. Poročena pa sta bila 142 let.

BARGAIN: \$75.00 samo za Starck Player piano. 140 rolls, steklena omara in velika klop. Potrebujem denar. \$20.00 takoj, ostalo v štirih mesecih. Pridite danes, Joseph Demboska, 2332 W. Madison St. 1st fl., Chicago, Ill.

LINCOLN NI SPREJEL SLUŽBE RADI — PREVISOKE PLAČE.

Spomladi leta 1860 je prišel v New York Abraham Lincoln, kjer je priredil neki politični govor. Pri tej priliki mu je bila na ponudbo služba vrhovnega svetnika pri New York železnici s plačo \$10,000 letno. Lincoln je nekoliko pomislil, nato pa je rekel: "Kaj pa naj počnem z \$10,000 na leto? To bi uničilo mojo družino, ker ni navajena na bogastvo. Ne, ne sprejemem!"

The 1st baby

ki je užival Eagle Brand Condensed Milk je zdaj star 70 let.

Borden's EAGLE BRAND CONDENSED MILK

POZOR!

Slovenske slammkarice v Chicago.

Organizacija Millinery Worker of Chicago, sklicuje dva shoda, katera sta namenjena za Slovenke.

Prvi shod se vrši na NORTH SIDE v sredo dne 19. oktobra ob pol 8. zv. v dvorani na 1414 Clybourn Ave.

Drugi shod na WEST SIDE v četrtek dne 20. oktobra ob pol 8ih zv. v dvorani na 2001 West 22nd Str. in Robey, 3. nadstropje.

Na obeh shodih bodo nastopili dobri govorniki.

V vašem interesu je, da se shoda vdeležite.

ODBOR.

POZOR!

Pristopajte

PRVI, NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI SLOV. KAT.

PODPORNI ORGANIZACIJI

Kranjsko -- Slovenski Katoliški Jednoti

Posluje že 34. leto. V tej dobi je dosedaj izplačala raznih podpor v znesku

\$3,000,000.00

TA JEDNOTA JE SOLVENTNA, IN SICER V AKTIVNEM ODDELKU 100.61%, V MLAD. ODDELKU 140.26%.

Njeno premoženje znaša \$1,700,000.00.

Članstva v obeh oddelkih šteje nad 31,000.

Ima 179 krajevnih društev širom države.

Glede pojasnila za pristop vprašajte kakega uradnika(co) našega krajevnega društva. — Glede ustanovitve novega društva (8 članov zadostuja) pišite na glavnega tajnika: Jca. Zalarja, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Nagrada za ustanovitev znaša \$20.00.

V MLADINSKI ODDELEK SE SPREJEMA ČLANE V STAROSTI OD 1—16 LETA.

KATOLIŠKI SLOVENC, PRISTOPAJTE K NAŠI K. S. K. JEDNOTI!

PISANO POLJE

OBLETNICE ZNAMENITIH AMERIKANECV.

William Crawford Gorgas — sloviti zdravoslovec.

Pred sedmimi leti je umrl Amerikanec, ki je posvetil svoje življenje osrečevanju človeštva. Rešil je več človeških življenj kot katerikoli drug človek, izvzemši Louis Pasteurja, ki je odkril, kako klice povzročajo bolezni in kako jih je mogoče premagati. William Crawford Gorgas je bil eden izmed največjih dobrotnikov človeštva. Rodil se je v Oklahomi 3. oktobra 1854. Začel je svojo kariero kot neznan zdravnik v ameriški vojski. — Predno je umrl, pa je omogočil naseljevanje tropskih pokrajin po belem človeku. Njegovo delo proti rumeni mrzlici in malariji je omogočilo zgradbo Panamskega kanala. Tekom svetovne vojne je bil generalni zdravnik ameriške vojske in njegove zasluge za zdravje in oskrbo vojakov so velikanske. On je tudi pokazal pot k obvladovanju pljučnice in drugih bolezni, ki morijo človeštvo. Povrh tega pa je dal ljudem vnet vzgled nesebične ljubezni do dela v prid človeštvo.

Dandanes menda že vsakdo ve, da se nekatere bolezni, kot malarija in rumena mrzlica, razširjajo po komarjih in drugih žuželkah. Vsakdo zna, da te drobne živalice, ki so na videz le malenkostna nadloga, utegnejo biti krilati smrtonosci. Za našo srečo podnebje v zmernem pasu ne dovoljuje tem žuželkam, da bi delavno živele skozi vse leto. Mraz konča njihovo življenje ali vsaj aktivno delovanje in bolezni, ki jih prenašajo, nimajo mnogo prilike, da se razširjajo med ljudmi. Ali v bolj gorkih pokrajinah Združenih držav in ostalega sveta, so bolezni, ki jih razširjajo žuželke, največja šiba božja za tamošnje prebivalstvo. Tekom 140 let, od 1. 1762 do 1901, ni bilo dneva, da ni bilo slučajev smrti radi rumene mrzlice v Havani na Kubi. Tekom desetletja pred ameriško okupacijo je "Yellow Jack" — ljudski priimek te bolezni, tam usmrtil povprečno čez 500 ljudi na leto. L. 1896 je v Havani umrlo 1282 ljudi za rumeno mrzlico. Gorgas je napovedal boj tej bolezni; njegovo delo se je začelo v marcu 1901 sredi novega izbruha epidemije. Isto leto je število smrti padlo kar na 5. V zadnjih 18 letih ni bilo tam niti enega slučajja rumene mrzlice, ki je tam poprej razsajala skozi stoletja. In zasluga za vse to gre Gorgasovi metodi.

Naslednji velikanški uspeh Gorgasa je bil v Panami. Da bi se zgradil kanal preko Panamske ožine, o tem je ves svet sanjal že od zdavnaj. Veliki evropski inženirji, ki so zgradili Sueški prekop, so dvajset let poskušali vresničiti sanje o spojitvi Pacifika z Atlantikom. Ali propadli so. Njihov trud je končal z ogromnim številom

smrti in finančnim neuspehom. Propadli so, ne zato, ker niso bili kos svoji nalogi, ampak ker niso bili kos komarjem. Rumena mrzlica in malarija sta jih premagala.

Ali naj bi Amerikanci uspeli, kjer so Francozi in njihovi veliki inženir Lesseps propadli? — Gorgas je pokrajino najprej iznebil rumene mrzlice in se potem lotil borbe proti komarju, ki razširja malarijo. Ta borba, ki je postala vzgled za vse enake akcije, po vsem svetu, je uspela vsled ženjalnosti zdravoslovca. Komar "anopheles", ki razširja malarijo, najrajši ima stoječo in zakrito vodo mesto bistrice in odprte vode, da leže vanjo svoja jajčka. — Gorgas se je lotil vseh dostopnih luž in s pomočjo petroleja vničil ličinke komarjev. Ali to ne bi zadostovalo. Zato je Gorgas obrnil svojo pozornost na rejo nekaterih ribic, pajkov in mravelj, ki radi jedo komarjeve ličinke. Te sovražnice komarjev so dopolnile njegovo delo. Nevarni komarji so izginiti iz Panamske ožine in z njimi malarija. Za zgradbo Panamskega kanala se imamo več zahvaliti delu zdravnikov kot inženirjev.

(Dalje prih.)

IZ ZASEDENEGA OZEMLJA.

Uničenje kulturnega življenja tržaškega slov. delavstva

pomeni razpust "Čitalnice" pri Sv. Jakobu. Kdor le količkaj pozna Trst, ve, kaj je pomenjala "Čitalnica" pri Sv. Jakobu, središče tržaškega delavstva, v predvojnem času, ali kaj je šele pomenjala sedaj, ko po zažigu Narodnih domov sploh ni bilo nikjer druge več prostora za kako narodnokulturno prireditev kot edino tam gori, pa bodo čutili tržaški Slovenci šele sedaj, ko Čitalnice ni več. Gledališke predstave, predavanja, pevske in glasbene prireditve, zabavni večeri, vse le pod okriljem šentjakobske Čitalnice. Njen igralski zbor, njen dobro izvežbani pevski zbor in prav posebno še njena bogata knjižnica, ki je zalagala ves naš delavski Sv. Jakob s čtivom. Vse to je — bilo!

Akademsko društvo "Balkan" v Trstu

je bilo ves čas svojega obstoja velik trn v peti oblastev in na vse načine so preganjali njegove člane. Že samo članstvo je zadostovalo, da niso bili dijaki pripuščeni v oficirsko šolo in tekom vse vjoške službe so bili označeni kot državni nevarni elementi. Vsem je še v spominu društveni sestanek v Rojšanu, ko so aretirali vse zborovalce in jih gnali na orožniško postajo, kjer so jih obdržali, dokler niso drugi za nje posredovali pri višjih oblastih. Ko so imeli pred tremi leti občni zbor v Tomaju, na Krasu, so jih čakali in spremljali na vsej poti od postaje do kraja zborovanja oklopni avtomobili. Tam pa so jih stražile vso noč močne čete orožnikov in miličnikov. Njihove prostore v Trstu stražijo noč in dan orožniki in agentje. Radi tega jim je bilo tudi prejšnje stanovanje odpovedano. Sedaj pa se je oblast odločila za skrajšen korak in je društvo razpustilo.

Na razpoloženje

sta postavljena učitelja Franc Križman in Sempas in Franc Podgornik v Gojačah ter učiteljica Josipina Kunstih v Batujah, ker nimajo izpita iz italijanščine. "Razpoloženje" čaka še celo vrsto učiteljev.

SRITE "AMER. SLOVENC"

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

DOBRO

delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.